

angleške pokrajine Wales ob obletnici mirovne konference v Haagu dne 18. maja 1922, po radiju deci vsega sveta in ki se glasi: »Mi, otroci iz Walesa, pošiljamo deci vseh dežel priručni pozdrav. Ali nečete tudi vi, milijoni tovarišev, podpirati z vso mladostno navdušenostjo ljudi vseh narodov in plemen, ki se z vso močjo zavzemajo za to, da bi se v bodoče poravnali vsi prepiri brez prelivanja krvi? In če se naša želja uresniči, bo prišel dan, ko bomo lahko kot odrasli ljudje ponosni na svojo očetnjo, ne da bi zato druge sovražili in ubijali.«

— V kmetijskem radiju bo v nedeljo 3. novembra ob 7.30 govoril dr. Schauer Dolfe: »O kmetijski zaščiti.«

Stanovska organizacija JUU iz društev: Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITVI, ki še ni dobilo od gospoda ministra prosvete rešitve na vlogo za dovoljenje o razpravljanju o uredbi znižanja plač še nikake rešitve, je odpovedalo po okrožnici na vse šole zborovanje določeno za 26. oktobra 1935. Zborovanje pa se bo vršilo v soboto dne 9. novembra 1935, ob 9. uri pri Mikliču v Ljubljani. K prvemu letošnjemu zborovanju vabimo tudi vse tovarišice in tovariše, ki doslej še niso vstopili v naše stanovske vrste. Pred pričetkom zborovanja bo sprejemal tovariš blagajnik novo prijavitelje. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO zboruje in izvede izredni občni zbor tokrat v Zidanem mostu dne 9. novembra 1935, ob 8. uri dopoldne. — Dnevni red: 1. Zanimivo predavanje, 2. Zapisnik, 3. Stanovske zadeve, 4. Dopisi, 5. Obravnava uredbe, 6. Učiteljska tiskarna (tov. Bučar — situacija), 7. Slučajnosti, 8. Izredni občni zbor: Volitev častnega razsodišča. — Radi važnosti zbora prosimo čim številnejše udeležbe. — Uprave šol opozarjamo, da javijo izpremembo članstva; če pa kdo še ni uravnal svojih finančnih odnosov napram društvu blagajniku, ga tovariško prosimo, da stori to čim bo dana prilika! — Čuvajmo Jugoslavijo! — Odbor.

Poročila:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je imelo svoj redni letni občni zbor dne 5. t. m. ob 8. uri v prostorih mestne šole v Celju, s sledečim razpravnim redom: 1. Zapisnik, 2. Poživiljenje zborovanj, 3. Poročila tajnika, blagajnika in revizorjev, 4. Proračun za novo posl. leto, 5. Poročila o banovinski in glavni skupščini, 6. Važni dopisi, 7. Eventualije. — Ob določenih uri otvoril tov. predsednik zbor, pozdravi 77 navzočih članov, posebno toplo še tov. nadzornika Potočnika. Njegove uvodne besede so posvečene bridki uredbi od 17. septembra. — Nato se overovi zapisnik zadnjega zborovanja in običnega zbora. — Tov. Kotnik je povzel nato besedo ter poročal, da bomo zborovali tudi odslej po običajnih zborovskih normah, kajti odseki se ne bi obnesli. Tov. Sojnik pripominja, da bo naše društvo v celoti nastopalo ob priliki zborovanj kot »stanovsko politični odsek« ter bo posvečalo baš tej prevažni panogi vso pozornost. Odslej bo vedno druga točka dnevnega reda »Stanovska politika«. Tovariši, govorite in vprašujte!

Po debati poda tajnik izčrpno letno poročilo, prav tako blagajnik, nadzor pa predlaga za vestnost razrešnico in odobri se proračun za l. 1935-36. Članarina ostane ista, ker jo je popolnoma izključeno znižati. Poročilo o banovinski skupščini poda tov. Mahkota. O glavni skupščini je v zabavni obliki poročal tov. Lebar. Oboje se sprejme z odobravanjem.

Dopisov je mnogo, priobčijo se prisotnim v izveščku le najvažnejši, posebno oni iz zadnjih dni.

Slučajnosti so bile slučajno burne. Ni, da bi govoril o njih. Za konec je bil sprejet predlog tov. Hofbauerja, da nakaže društvo Učiteljskemu domu Din 500.— kot dar. To pa ni slučajna odobritev, saj je znano, da smo Laščani dobri ljudje in solidarni z ostalimi sredi, če gre za pravo stvar.

Lebar, predsednik. Mahkota, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V BREŽICAH je imelo svoj občni zbor dne 5. oktobra 1935, ob pol desetih v narodni šoli v Brežicah. Navzočih je bilo 68 tov.

I. G. banovinski svetnik prof. J. Krošelj je opisal splošen gospodarski položaj kmeta, posebej še v našem srezu in izvajal iz tega najnost snovanja kmetijskih in gospodinskih nadarjalnih šol. Treba je kmeta tudi duhovno kultivirati. Očrtal je delo v teh šolah, ki naj bo povezano z delom doma, prav tako kot že ves pouk v višji narodni šoli. Važna je priprava učiteljev na to delo v tečajih. Vabil je vse učiteljske, da se teh tečajev udeležijo, saj tako dobi njihovo delo šele pravi globlji smisel.

Društvo prevzame inicijativo za dvo-dnevni tečaj na Vidmu.

II. Tov. predsednik je prečital odluk sreskega načelstva, s katerim prepoveduje drugo točko dnevnega reda (redukcija premikov). Ker se je članstvo na to sporočilo dvignilo in odhajalo, je tov. predsednik zaključil zborovanje.

Janko Knapič, preds. Svetinova, tajnica.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo dne 5. oktobra v Kranju. Zborovanje je imelo komemorativen značaj po blagopokojnem kralju. Zato je napovedano predavanje odpadlo in so se po žalnem govoru obravnavale samo strogo stanovske zadeve. V lepih, pesniških besedah je tov. Rapč VI. orisal lik pok. Viteškega kralja. Njegove občutene besede so vsakomur globoko segle v srce. Zopet je bila v naših sredi obnovljena največja boleost, ki jo je doživel in občutil naš narod in ki ne bo nikdar izbrisana, dokler bo stal jugoslovanski rod. Učiteljsvo pa je znova obljubilo, da hoče zvesto varovati njegovo oporoko.

Nato so se nad poldruho uro obravnavale stanovske zadeve. Največ časa smo posvetili redukciji naših plač. Stvarno, resno in brez strasti se je z vseh strani osvetlil naš materialni položaj po redukcijah. Napravili so se važni sklepi. Nekaj pa moramo pribiti: Ako hočemo, da bodo naše zahteve rodile uspeh, naj se dobro premisli po kateri poti moramo iti. Tudi ni prav, da se pri važnem glasovanju, ko naj pokaže vsak svoje mnenje, od strani ena tretjina članstva, kot se je to zgodilo ob priliki tega zborovanja.

Predsednik: Josip Lapajne. Tajnik: Rape Vlad.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo in imelo svoj redni občni zbor 5. oktobra letos v Ivanjkovih.

Od 60 članov je bilo navzočih 46, t. j. 80 odstotkov.

Tov. predsednik otvori zborovanje ter se uvodoma spomni žalostne obletnice smrti velikega kralja Aleksandra I. Tolažimo se nad nenadomestljivo izgubo v zavesti, da smo se vsi zvesto in z globokim prepričanjem odzvali klicu umirajočega kralja, da naj čuvamo Jugoslavijo! Volja, da ohranimo to državo in preko vseh viharjev varno z združenimi silami čuvamo njeno rast v miru in napredku, pa da ne dopustimo, da bi jo kdo motil, je tako neomajana, kakor je vedno bila. Nesmrtna slava spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, Bog čuvaj kralja Petra II., da bi Jugoslavija pod njim vzcvetela še v večji moči in sreči.

Po obravnavi dopisov je podal tov. predsednik izčrpno poročilo o predsedniškem zboru, na katerem se je razpravljalo o znižanju naših plač. Dobro nas je seznanil z vzroki, ki so dovedli do znanih sklepov. Graja tovariše (ice), ki so iz razloga štednje izstopili iz društva, mesto da bi se organizacije še tesneje oprijeli. Le močna, strnjena organizacija bi zamogla, da se naš položaj izboljša, posameznik nikdar ne.

Sprejet je bil tudi naslednji sklep: Skliče naj se predsedniški zbor, ki naj razpravlja o znižanju organizacijskih prispevkov, o omejitvi izdatkov za stanovske časopise in revije ter o črtanju prispevkov za učit. naraščaj in pevski zbor.

Sledilo je poročilo o glavni in banovinski skupščini. Obe poročili je podal tov. predsednik na zanimiv način z vpletanjem zemljepisnih in zgodovinskih črtic in popotnih življajev. Poudaril je tovariško rešitev spora v sekciji za Savsko banovino in zahteve in želje izražene v resoluciji, ki je bila enodušno sprejeta. Obe poročili sta bili sprejeti z odobravanjem brez debate.

Prinašamo veliko izbiro blaga za damске plašče in obleke

Na željo pošljemo vzorce

Velemanufaktura A. & E. Skabernè Ljubljana

Nato je poročal tov. Vlado Klemenčič o anketah za predelavo učnih knjig, ki sta se vršili v Ptuj in Ljubljani ter podal svoje mnenje, kako naj se učne knjige uredi. Najboljši bi bil šolski list.

Po zborovanju se je vršil občni zbor.

Tajniško poročilo je bilo sprejeto brez debate, ravno tako poročilo našega vrlega blagajnika tov. Pintariča, ki nam gospodari tako, da imamo vedno čedne preostanke, letos 1961 dinarjev 50 par. Predsednik nadzornega od-

bora tov. Vadnjal je poročal, da so knjige v najlepšem redu ter predlaga absolutorij, kar je bilo tudi sprejeto.

Članarina za leto 1935-36, znaša mesečno Din 17.—, z učitelji poročene učiteljice Din 9.—, oboje brez Slov. šol. Matice. — Proračun je bil sprejet.

Prihodnje zborovanje bo meseca decembra v Ormožu.

Belšak Ljudevit, t. č. predsednik.

Bitenc Rado, t. č. tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljsvo

* OTROŠKI ZAVOD V HARKOVU. Ko je bilo v oktobru 1934 določeno, da se ukrajinska vlada preseli iz Harkova v Kijev, so odločili, da krasno in razsežno poslopje ukrajinske vlade preuredi v otroško palačo. — V teh dneh je bil izročen vsemu učiteljsstvu prvi zavod za mlade začetnike in bodoče življenjske pionirje. Inicijatorji tega zanimivega pedagoškega instituta so stavili v program, da mora zavod posedovati vse, karkoli bi zanimalo otroka, da bi zadovoljilo njegovo zvedavost, poglabilo in razširilo njegovo obzorje v znanstvenem in umetniškem pogledu, budilo v njem vedoželjnost in mu nudilo zdravo in prijetno zabavo.

Z upravo vred ustreza zavod povsem svojemu namenu, radi katerega je bil tudi ustanovljen. V 232 prostranih sobanah, v katerih se lahko razgleduje do 10.000 ljudi, najdemo otroke vse, kar si morejo poželeti. Mladi tehniki, prijatelji prirode, sportniki, glasbeniki, slikarji in šahisti se morejo tukaj posvetiti studiju ne da bi utrpeli na razvedrilu in zabavi. — Skupina mladih tehnikov in podjemalec dela v mnogih laboratorijih, studijih in delavnica. — Mladi prijatelji prirode imajo svoje lastne oddelke z vožerami, akvariji in kletke s tujerodnimi ptici in rastlinami.

Skupina mladih umetnikov se deli na sekcije: godbeno, gledališko, slikarsko in literarno. Učilnice so polne vsega, kar naj bi jih zadovoljilo. — Knjižni oddelek je bogato zaseden z otroško zabavno in poučno literaturo.

V neki dvorani vidimo miniaturno mesto. Stavbe iz lepence tvorijo ulice, po njih vozi cestna železnica, avti in avtobusi. Na križiščih ulic tega liliputanskega mesta stoje mali stražniki in urejajo promet.

Zanimiv je končni oddelek, tisti za najmlajše, za cicibanov rod, ki je založen z igračkami in vsem, po čemer se toži našim malčkom.

* KRIZA BELGIJSKEGA ŠOLSTVA. Belgijsko šolstvo ni bilo nikoli na višini, ki mu po socialni, politični in gospodarski strukturi zemlje pripada. (V sosednji Holandski in ne mnogo oddaljeni Danski so šolske razmere v vsakem pogledu mnogo boljše.) Razlogov za to je bilo mnogo. Treba se je nekoliko pozanimati zanje, da nam bodo razumljivi in očitni.

Je samoobsebi razumljivo, da je svetovna gospodarska kriza, ki je zajela, razen Sovjetske zveze, vse države, najbolj seveda pretežno industrijske, zajela tudi Belgijo. In tako se je vsem mogočim drugim vzrokom nizkega stanja belgijskega šolstva pridružila še ta, ki je gotovo najučinkovitejša. Toda, kakor vedno ii povsod se je treba ozirati predvsem na kulturo.

Proračun belgijskega prosvetnega ministra je znašal še pred devalzacijo belgijskega franka 106 milij., v šolskem letu 1934-35 pa se je znižal na 73 in pol milij. frankov, čeprav se je število šolobveznih otrok zvišalo. Posledice: V l. 1930. je bilo v razredu približno 20 otrok, v letu 1935-36 jih je okrog 50. Radi tega je število brezposelnih učiteljev otroških vrtec in narodnih šol ter profesorjev naraslo na obupno število 10.000. Po drugi strani pripada na 1000 vojakov en general in en častnik na 10 mož. Dijak osnovne šole stane državo letno

FRAN IGLIČ

krojaški atelje za dame in gospode

LJUBLJANA Prazakova ulica 10

Solidna moderna izdelava ter brezhibno, strokovno dovršeno delo

NOVO!

Stenski zemljevid kraljevine Jugoslavije

(Dr. A. Franović-Gavazzi) — Fizična karta z razdelbo na banovine —

III. izdajo priredil prof. Ivo Juras — Merilo 1 : 600.000 — Velikost

128/152 cm — Cena nalepljenemu zemljevidu na platnu in palicah 320 Din

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

registrirane zadruga z omejeno zavezo Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6

670 frankov, dijak vojne šole pa 10.000 frankov.

Poleg vsega tega so bile znižane tudi plače. V letu 1931. za okroglo 30%. Poslednje znižanje (1. januarja t. l.: 5%. Vlada je sicer obljubila znižanje cen življenjskim potrebam, toda do tega ni prišlo. Nadaljnje posledice je prinesla tudi devalvacija franka. Ko je prišla vlada »narodnega preporoda« s svojim programom, je izvršila nov naskok na gnoten in pravni položaj učiteljstva, pri čemer je bila močno prizadeta mlajša učiteljska generacija in žene.

Je pa tu še drug vzrok, ki dela učitelje negotove in odvisne. Od 2673 belgijskih občin je okrog 2000 katoliških, kar je znamenje, da je večina šol v katoliških konfesionalnih rokah. V kolonijah (Kongu) je državno šolstvo samo na papirju. Vsa vzgoja je v katoliških rokah in učitelj-lajik sem sploh ni pripuščen.

Toda, kakor je nizek duševni nivo otrok, tako je ledeno tudi njihovo telo. V nekaterih industrijskih središčih je preko polovice otrok jetičnih. Po številu otroške umrljivosti je Belgija na 23 mestu. Tu umira n. pr. 60% več otrok, ko na Švedskem. Tudi sama uradna statistika priznava, da je 40% preiskancev telesno nesposobnih.

Napredno učiteljstvo vidi v kakšni brezposelnosti in obupnem položaju se nahaja svobodna šola, njene pravice in njene postave. V tem letu spomlad se je sestala delegacija dveh belgijskih učiteljskih organizacij, da bi izvolili stalni odbor, ki bi podvzel akcijo za obrambo šole in učiteljstva.

Novosti na knjižnem trgu

—k Moj pogled na svet, od univ. prof. dr. ing. Milana Vidmarja, stane Din 120.— in ne Din 60.— kot je bilo v prejšnji številki pomotoma navedeno.

—k Telesno vaspitanje jugoslovenske šolske omladine priobčuje v 1. števil. III. letnika: Život i rad g. Mirka Komnenovića Ministra fizičnog vaspitanja naroda. — Idemo dalje. — Mesec septembar i telesno vežbanje u školama. — Zborovanje dece osnovnih škola sreza krapinskog. — Hrvatski mornar. — IV-ti tečaj u Crikvenici. Uredništvo in uprava lista je v Zagrebu, Sinkovičeva ul. 6.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC izprašan optik Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatin in srebrnine. Cenik brezplačno.

AKO MORETE

mesečno točno odplačevati Din 100.—, dobite lahko privatno posojilo do 3000 dinarjev brez garancije. Informacije daje Z. Berenji, urednik, Zagreb, Neznane Junakinje ulica 1, če mu dološljete nase adresirano kuverto z znamko 50 p.